

הלכות שבת סימן שבת

קבו באר הגולה

להעמיד הרם (צב) אבל לא בחומץ מפני שהוא חזק ויש בו משום רפואה ואם הוא (צנ) מענג אף היין לו כמו החומץ ואסור: ל (צד) ימי שנשמטה פרק ידו או רגלו ממקומו לא ישפשפנה הרבה בעונן שהוא רפואתו אלא רוחץ כדרכו ואם נתרפא נתרפא: לא יצפורן שפירשה וציצין שהן כמין רצועות דקות שפרשו מעור האצבע סביב הציפורן (צה) אם פרשו רובן יבלתי מעלה (נג) ומצערות אותו (צו) להסירן ביד מותר בכלי פטור אבל אסור (צז) לא פרשו רובן ביד פטור אבל אסור בכלי (צח) חיוב חטאת יפירשיי כלפי מעלה כלפי ראשי אצבעותיו יזר"ת פי' דהיינו כלפי הגוף וצריך לחוש (צט) לשני הפרושים: ל (ק) קהושש בשנינו (קד) (קא) לא יגמע (קב) בהם חומץ ופלוט אבל מגמע ובולע או מטבל בו כדרכו קהושש בנרונג (קה) (קג) לא יערענו (קד) בשמן (כו) אבל (קה) בולע הוא שמן ואם נתרפא נתרפא: ל (קו) שגונח מותר (כו) לינק חלב מהבהמה (קז) בדכיקוס צערא לא גזרו רבנן (קח) יז"א שאם אין לו אלא צער של רעב (קט) אסור (כ) לינק מהבהמה (קי) בשבת: לד ילא היקל אשה חלב מדריה לתוך הבוס או להך הקדירה * (קיא) ותניק את בנה: לה ימותר לאשה (קיב) לקלח מהחלב כדי שיאחוז התינוק

באר היטב

(כה) לא יערענו. פי' שיטהה השמן כפיו למוכה מילתא דלרפואה עבד ואסילו פי' איגרון אסור כ"י כשם הרמב"ם: (כו) אבל בולע. ואם אין דרך הכריאים לבלעו אסור מ"א: (כז) לינק. שזה דוקא רשותו: (כח) לינק. עמ"א:

באר הלכה

דואו כמו לטון שפרש רובא דתו לא יניק מהגוף כ"י הפמ"ג ובת"ש אין סוכר קן ומר"י שכתב הפמ"ג אין מותר להאשר דמיירי דלא חסר מהסוד רק שקלף הסוד לגד מעלה דכיד אין דרכה כך ואס"א אם להוליא ליחא מותר אבל מר"א ש"א סק"ו ופס כפ"ו אוח כ"ג משמע דמאסו לעבד לא הוי שריק שבות כדרכו וא"כ מה שאט מתירין כשאר להוליא ליחא כוא דק ביד ולא כבלי [פמ"ג]: * וחביק את כנה. ע"ן כפמ"ג דלחלוב מאדס לתוך כלי יש בו איסור דאורייתא משום מפרק ואסור בשביל תולע שאין בו סכנה אם

משנה ברורה

או שהיה ההכאה ע"י ברזל כבר מבוחר לעיל כפ"ו וז' דואו בכלל מכה שיש בה סכנה ומחללין עליה את השבת: (צב) אבל לא בחומץ. וכ"ש ביון שרף [ח"א]: (צג) מעונג. שער בשורו דך (עב) וכל דבר שהוא חזק קשה לקשר וזומת ומרפא: (צד) מי שנשמטה וכו'. דהיינו שיאל העלם מפרק שלו [רש"י] ועיין לקמן בסמ"ו כמה שכתוב שם במ"ב: (צה) אם פרשו רובן. בליסרון היינו רוב יפסורן ובלתיין כתב הפמ"ג איני יודע רוב זה מאין

מתחיל ואפשר דהיינו כל שדרך בני אדם לקלוף שם אם נלקף הרוב ממנו כחלוט דמי: (צו) להסירן ביד מותר. דכיון שפירשו רובן (עג) קרובין ליתקח וכתלושין דמיא הלכך במקום צערא לא גזרו רבנן כשהוא מסירו ע"י שינוי דהיינו בידו וצריך לזוהר שלא יזוהא דס [פמ"ג]: (צז) לא פרשו רובן. ה"ה (עד) דאפילו לא פרשו כלל פטור ביד דאין דרך לחלוט ביד ונקטיה לאשמעינן דאפילו בזה אסור: (צח) חיוב חטאת. דהוא חולדה דגוזו ועיין לקמן בסו"מ כ"ה: (צט) לשני הפרושים. ולכן אפילו פירשו רובן אסור לטלן אפילו ביד: (ק) קהושש בשנינו. ואסור לומר לא"י לעשות לו איזה דבר דלרפואה ואפילו דבר שהוא דק משום שבות כיון שהוא רק מיתוס בעלמא אך אם יש לו צער גדול מהמת הכאב וכעבור זה נחלש כל גופו מותר לעשות על ידו אפילו מלאכה דאורייתא ודלעיל בס"ג וע"ש בהג"ה: (קא) לא יגמע וכו'. דמוכה מלתא שהוא לרפואה (שה) ואפילו לשהות ואח"כ יבלע אסור: (קב) כרס חומץ. וה"ה יין שרף ג"כ דינו כמו חומץ אך במקום צערא גדול אפשר לסמוך ביי"ש דמותר לשהותו כפיו ולבלוע אח"כ [ח"א]. עוד כתב דה"ה דאסור ליתן על האן נענעלי"ך או שפיריט"ם וסוכין חמין דכ"ו מוכח שהוא לרפואה אם לא דלחייב ליה סובא שמצטער כל גופו וכדלעיל בסו"מ [ח"א] ועיין שם לעיל דע"י ישראל מותר דוקא ע"י שינוי אך הח"א חסיק שם דלמ"א ח"א בשנינו מותר שלא בשנינו: (קג) לא יערענו. פי' שיטהה השמן כפיו (עו) ואפילו אם יבלע לבסוף דמוכה מילתא דלרפואה עבד וכ"ש אם יפלטנו (עז) ויש מתירין שכתבו לבסוף: (קד) בשמן. ואפילו (עח) אם נתן השמן לתוך איגרון [הוא] מי סלקא] אסור: (קה) בולע הוא שמן. ויש אוסרין בזה ומסיק המ"א דתלוי הכל לפי המקום והזמן דלמ"א אין דרך הכריאים לבלוע שם שמן באותו מקום אסור כמ"ס סעיף ל"ו: (קו) גונח. מלאכ לנו שרפואתו לינק חלב רותח מהבהמה: (קז) דכמקוס צערא וכו'. היינו דלח"א בשנינו מותר בהכמה הוא דמאורייתא משום מפרק דהוא חולדה דדס וכמו שכתבנו בריש סימן שכ"א (עט) מ"ת בזה שהוא ע"י יניקה דהוא רק בלחצר יד לא הוי רק איסור מדרבנן והתירו בזה ואף דק"ל דככל הווי שאין בו סכנה אומר לא"י ופוסה הכא שאני דרפואה שלו הוא לינק בעלמו [ר"ן]: (קח) וי"א ששם וכו'. האי לשון י"א אין מדוקדק דמשמע דלסכרר ראשונה מותר בשבת אפילו משום צער רעב ובאמת לא הוכירו דבר זה כלל ואפשר דלגדיהו אפילו ביו"ט אסור בזה אלא דין כפ"ע הוא דיש ספקים שמתקיים בין שבת ליו"ט לענין צער רעב וכתב הנ"ח וי"א דהלכה כהיא אומרים: (קט) אסור לינק. דדוקא משום צער חולי התירו אבל לא בזה דהוא עכ"ל מפרק כלאחר יד: (קי) בשבת. אבל ביו"ט מותר (ס) אם אין לו ח"י לחלוב על ידו. ואם יש לו מחלל לחלוב בו אסור לינק כפיו גס ביו"ט אלא יתלוב לתוך המחלל כמ"ס סימן חק"ה: (קיא) ותניק וכו'. משום מפרק: (קיב) לקלח מהחלב. לתוך (פא) פי' התינוק:

שער הציון

(עב) ר"ן: (עג) רש"י: (עד) גמרא שם כחמ"ס: (פה) דמדהא לה להא דמטאר לקמי' גבי שמן דכתוספתא מתני' גבי הדדי: (עו) ק מוכח מהח"א וכ"כ בא"ר פ"ט: (עז) ע"ן שם בא"ר ובכ"ו ג"כ הח"א: (עח) מ"א וא"י: (עט) גמרא: (פ) מ"א: (פא) שכולי סלקא ועיין בתוס' דס"ל דהוא מלאכה הכריסה לגופא אי"כ ל"ך עממא על מה התירו בזה ומה שמשמע מהתוס' דלחלוב מאדס אפילו לתוך כלי לא הוי כ"א מפרק כלאחר יד דגבי אדם אין דרך בא